

Baltikums Bank AS
2012. gada
kapitāla pietiekamības
novērtēšanas procesa
pārskats

SATURS

1. Baltikums Bank AS vispārējais raksturojums, būtiskākie darbības veidi, pašreizējā un plānotā finanšu stāvokļa un stratēģiskās plānošanas kopsavilkums.....	3
2. Bankai būtiskie riski un to pārvaldīšanas kārtība	5
3. Kapitāla pietiekamības novērtēšanas process.....	7
4. Kopsavilkums par kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa rezultātiem	11
5. 31.12.2012. Bankas kapitāla pietiekamības kopsavilkums, kas aprēķināts, pamatojoties uz FKTK „Minimālo kapitāla prasību aprēķināšanas noteikumiem”	12

1. Baltikums Bank AS vispārējais raksturojums, būtiskākie darbības veidi, pašreizējā un plānotā finanšu stāvokļa un stratēģiskās plānošanas kopsavilkums

- 1.1. Baltikums Bank AS (turpmāk tekstā – Banka) ir Latvijas Republikā reģistrēta kredītiestāde, kas darbojas, lai nodrošinātu klientu vēlmi pēc dinamiskas, modernas un ekskluzīvas apkalpošanas, piedāvājot tādus uz klientiem orientētus pakalpojumus, ko nespēj piedāvāt citas bankas. Bankas misija ir nodrošināt tās akcionāru ienākumus atbilstoši Bankas sasniegumiem, kā arī nodrošināt tādu tās darbinieku atalgojumu atbilstoši viņu nopelniem, kas ļautu realizēt un piedāvāt perspektīvus un modernus pakalpojumus.
- 1.2. Bankas tālākās darbības mērķis ir iekļūt vadošo Eiropas Savienības privāto banku skaitā, sniedzot mūsdienīgus un pieprasītus bankas pakalpojumus un risinājumus tās klientu darbības attīstībai, kā arī klientu labklājības saglabāšanai un palielināšanai.
- 1.3. Bankas klientu mērķauditorija ir atbilstoša tās attīstības pamatvirzieniem:
  - 1.3.1. turīgas fiziskās personas, kam nepieciešams plašs kapitāla un aktīvu pārvaldīšanas pakalpojumu klāsts;
  - 1.3.2. starptautiskās tirdzniecības un pakalpojumu uzņēmumi un komersanti;
  - 1.3.3. finanšu organizācijas un institucionālie investori, kam ir nepieciešams profesionāls norēķinu serviss un finanšu tirgus darījumi.
- 1.4. Banka piedāvā visdažādākos bankas produktus un pakalpojumus, kas ir paredzēti tās klientu mērķauditorijai. Prioritārās darbības jomas ir tās, kas atbilst Bankas pašreizējam darbības modelim un kompetencei un ļauj darboties augstas konkurences apstākļos, ievērojot piesardzīgu riska politiku.
- 1.5. Bankas prioritārie darbības pamatvirzieni ilgtermiņā ir šādi:
  - 1.5.1. privātpersonu apkalpošana: turīgu privātpersonu un to uzņēmumu, kapitālu un aktīvu apkalpošana (Wealth Management un Private Banking);
  - 1.5.2. korporatīvo klientu apkalpošana, tai skaitā ikdienas pakalpojumu sniegšana;
  - 1.5.3. finanšu organizāciju un institucionālo investoru apkalpošana.
- 1.6. Bankas pakalpojumi masu sektorā (Retail) nav Bankas darbības pamatvirziens.
- 1.7. Pamatojoties uz Bankas darbības pamatvirzieniem, Banka neierobežo savu darbību konkrētas valsts vai reģiona ietvaros, bet darbojas starptautiskajos tirgos. Bankas darbības ģeogrāfiskās intereses ietver šādus reģionus:
  - 1.7.1. privātpersonas (fiziskas personas un privātā kapitāla uzņēmumi) no Eiropas Ekonomikas Zonas valstīm un no Neatkarīgo Valstu Sadraudzības (NVS) valstīm;
  - 1.7.2. korporatīvās struktūras, kas reģistrētas dažādās pasaules valstīs, bet kuru faktiskie īpašnieki ir privātpersonas (fiziskas personas un privātā kapitāla uzņēmumi) no Eiropas Ekonomikas Zonas valstīm un no NVS valstīm vai kas veic saimniecisko darbību šajās valstīs.
- 1.8. Pietiekama kapitāla līmeņa uzturēšana un Bankas risku pārvaldīšanas stratēģija:
  - 1.8.1. būtisks aspekts, kam banka piešķir lielu uzmanību, ir rūpīga un pārdomāta risku pārvaldīšana. Bankas stratēģija paredz gan finanšu, gan nefinanšu risku uzņemšanos;
  - 1.8.2. Bankas vadības prioritārais uzdevums ir klientu un akcionāru līdzekļu saglabāšana un palielināšana, kā arī Bankas augstās reputācijas saglabāšana. Banka orientējas uz peļņas gūšanu, uzņemoties saprātīgu komercrisku;
  - 1.8.3. vispārējā pieeja risku pārvaldīšanas jomā paredz tikai to risku uzņemšanos, kas bankai ir skaidri un ko banka var efektīvi pārvaldīt. Banka uzņemas procentu, valūtu, valstu un tirgus risku mērenu līmeni. Apzinoties augstu resursu bāzes iespējamo svārstīgumu, Banka pretī nodrošina pietiekami lielu likvīdo aktīvu summu, kas nodrošina mērenu likviditātes riska līmeni. Kredītriska jomā Banka apzināti orientējas tikai uz tiem ieguldījumiem, kuru risku Banka izprot, tādējādi pieļaujot vairākas koncentrācijas noteiktos ieguldījumos: ieguldījumi prioritārās kredīšanas jomās, kā arī ieguldījumi Austrumeiropas emitentu vērtspapīros ar fiksētu ienesīgumu. Banka nopietnu uzmanību pievērš reputācijas un operacionālajam riskam un sev par pieņemamu uzskata tikai šo risku minimālo līmeni;
  - 1.8.4. savā darbībā Banka izmanto risku plašas pārvaldīšanas kontroles mehānismu, pēc iespējas izmantojot mūsdienīgas informāciju tehnoloģijas;
  - 1.8.5. plānojot savu darbību un risku pārvaldīšanu, Banka ņem vērā, analizē, novērtē un dokumentē iespējamās attīstības scenārijus atkarībā no dažādu ārējo apstākļu attīstības scenārijiem, kā arī ievērojot valstu, kurās Banka plānot veikt vai veic savu darbību, dažādu makroekonomisko rādītāju scenāriju attīstību, kas ietekmē Bankas darbību, iespējamās nozaru attīstības tendences, likumu grozījumus, noteikumus un standartos, konkurentu darbību un citus faktorus, kas būtiski ietekmē Bankas mērķu sasniegšanu;
  - 1.8.6. ņemot vērā, ka Bankai ir noteikta papildu kapitāla prasība/individuālā kapitāla prasība tāpēc, ka Bankas darbība ir lielā mērā saistīta ar klientu-nerezidentu apkalpošanu, kā arī to, ka papildu kapitāla prasība ir būtiska salīdzinoši ar Kredītiestāžu likumā noteikto 8% kapitāla prasību, Banka uztur tādu kapitāla pietiekamības līmeni, lai varētu nodrošināt individuālās kapitāla prasības (14.0%) ievērošanu arī tādu scenāriju iestāšanās gadījumā, kad Banka var ciest ievērojamus zaudējumus;

- 1.8.7. Bankas kapitāla pietiekamības mērķi ir noteikti Bankas stratēģijā. Lai nodrošinātu stratēģijā minēto kapitāla vēlamo līmeni, Banka nodrošina kapitāla pietiekamības plānošanu uz 3 gadiem, sagatavojot savu finanšu budžetu un plānojot savus finanšu rādītājus. Banka nosaka kvantitatīvos mērķa rādītājus arī katram riskam:

milj. LVL	31.12.12	dec.13	dec.14	dec.15
Kredītrisks: korespondentkonti un starpbanku aizdevumi	4.1	4.2	4.5	4.4
Kredītrisks un tirgus risks: parāda vērtspapīri u.c. vērtspapīri	3.4	4.0	4.2	4.6
Kredītrisks: repo aizdevumi	0.2	1.1	1.2	1.4
Kredītrisks: aizdevumi klientiem u.tml., izņemot repo	2.0	5.5	6.9	8.2
Kredītrisks: citi aktīvi	1.4	1.7	1.9	2.0
Valūtas risks	0.1	0.1	0.1	0.1
Operacionālais risks	1.5	2.0	2.6	3.3
Kapitāla prasības kopā	12.7	18.6	21.4	24.0
Pašu kapitāls	28.4	37.7	47.7	59.0
Kapitāla pietiekamības rādītājs	17.9%	16.2%	17.8%	19.7%
Bankas individuālais pietiekamības rādītājs (prasība)	14.0%	13.1%	12.0%	11.9%

- 1.8.8. katram riskam, kā arī kapitāla pietiekamības pārvaldīšanai kopumā Banka izstrādā pārvaldīšanas sistēmu, kas ir aprakstīta attiecīgajās politikās un procedūrās (Kapitāla pietiekamības pārvaldīšanas politika, Kredītriska pārvaldīšanas politika, Likviditātes pārvaldīšanas politika, Nefinanšu risku pārvaldīšanas politika utt.). Minētā pārvaldīšanas sistēma, tai skaitā atrunā rīcību pieļaujamā risku līmeņa ievērošanas nodrošināšanai, vēlamo kapitāla sasniegšanas plānu, kapitāla palielināšanas avotus, paredzamos izdevumus papildu kapitāla piesaistīšanai, kapitāla pietiekamību regulējošo prasību ievērošanas nodrošināšanas plānu un kapitāla pietiekamības uzturēšanas plānu ārkārtas gadījumos;
- 1.8.9. Bankā ir izveidotas no biznesa neatkarīgas struktūrvienības, kuru uzdevumi ir risku un atbilstības funkciju īstenošana. Savukārt to darbības efektivitātes neatkarīga novērtējuma nodrošināšanai Bankā ir izveidots leksējais revīzijas dienests;
- 1.8.10. svarīgs uzdevums Bankai ir tālāka esošās iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošana (tai skaitā, risku pārvaldīšana).
- 1.9. Plānotais finansiālais stāvoklis.
- 1.9.1. Banka mērķtiecīgi palielinās savus pamatrādītājus, īpašu uzmanību pievēršot to kopējai sabalansētībai;
- 1.9.2. Banka plānot palikt vidēja izmēra Latvijas kredītiestāde, kas ļaus nodrošināt tādus finanšu pakalpojumus, lai kvalitātes ziņā atrastos starp Latvijas banku sistēmas labākajiem, kā arī tiekties iekļūt Austrumeiropas labāko banku vidū;
- 1.9.3. ņemot vērā izvēlēto stratēģiju, Bankai ir šādi galvenie ienākumu avoti:
- 1.9.3.1. norēķinu apkalpošanas komisijas nauda un kredīti procentu ienākumi;
- 1.9.3.2. Wealth Management un Private Banking pakalpojumu komisijas nauda;
- 1.9.3.3. ienākumi no darbības finanšu tirgū, lielākoties procentu ienākumi no investīcijām vērtspapīros ar fiksētiem ieņēmumiem;
- 1.9.3.4. ienākumi no finanšu organizāciju un institucionālo investoru apkalpošanas;
- 1.9.3.5. ienākumi no klientu kreditēšanas pakalpojumu komisijas naudas;
- 1.9.3.6. valūtu konvertēšanas ienākumi;
- 1.9.4. vairāki no minētajiem darbības virzieniem (sevišķi privātbankieru, jūrniecības finansēšana, darbs ar finanšu organizācijām un institucionālajiem investoriem) ļauj bankai strādāt jomās ar augstu pievienoto vērtību, gūstot ienākumus no labām uzņēmējdarbības zināšanām, pieredzes un ražošanas organizācijas;
- 1.9.5. galvenie mērķi tuvākajiem 1-3 gadiem ir:
- 1.9.5.1. palielināt Bankas bruto ieņēmumu apmēru;
- 1.9.5.2. līdz 2014. gadam sasniegt akcionāru kapitāla ienesīgumu vismaz 15% apmērā un turpmāk vismaz 20% apmērā, veicinot maksimāli efektīvu darbību, taču peļņas gūšanas pamatā viennozīmīgi noteikt konservatīvismu, piesardzību un risku ierobežošanu;
- 1.9.5.3. palielināt Bankas pašu kapitālu, tai skaitā uz subordinēto kapitāla rēķina;
- 1.9.5.4. optimizēt bilancē esošo uzņēmumu struktūru, atbrīvojoties no peļņu nenesošām struktūrām un koncentrējoties izvēlētajos darbības virzienos;
- 1.9.5.5. aktīvi paplašināt Bankas resursu bāzi, finansējuma avotu skaitu un kopējo finansējuma apmēru. Pēc iespējas palielināt Bankas pasīvu termiņu struktūru un samazināt resursu cenu;

- 1.9.5.6. panākt, lai ne mazāk par 2/3 no Bankas kopējiem ienākumiem veidotu bezprocentu ienākumi un ienākumi no pašu nespekulatīvajiem ieguldījumiem, tādējādi palielinot ienākumu no turīgu privātpersonu apkalpošanas īpatsvaru un samazinot augsta riska procentu ienākumu īpatsvaru.

2. Bankai būtiskie riski un to pārvaldīšanas kārtība

- 2.1. Banka identificē savai darbībai būtiskos riskus reizi gadā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa ietvaros pirms kapitāla pietiekamības novērtēšanas gada beigās:
  - 2.1.1. risku identificēšanu veic ALCO, izmantojot ekspertu metodi, nepieciešamības gadījumā piesaistot citus ekspertus;
  - 2.1.2. identificējot risks, tiek ņemti vērā gan riski, ko Banka ir uzņēmusies, t.sk. riski, kas ir saistīti ar Bankas faktiskajiem darījumiem, piedāvātajiem produktiem un pakalpojumiem, darbības reģioniem utt., gan riski, kas ir saistīti ar Bankas plānoto darbību, t.sk. jauniem produktiem un pakalpojumiem, darbības reģioniem, darbības paplašināšanu, izmaiņām tiesību aktos utml;
  - 2.1.3. riska būtiskuma noteikšanai Banka izmanto iespējamo zaudējumu apmēru riska iestāšanās gadījumā. Banka uzskata, ka jebkuri iespējamie zaudējumi, kas pārsniedz LVL 250 tūkst., ir būtiski un nozīmē būtisku risku;
  - 2.1.4. par riskiem, kas var būt būtiski savai darbībai, Banka atzīst:
    - 2.1.4.1. kredītrisku (t.sk. koncentrācijas risku);
    - 2.1.4.2. tirgus riskus (parāda vērtspapīru cenas risku, procentu likmju risku ne-tirdzniecības portfeli, valūtas risku);
    - 2.1.4.3. likviditātes risku;
    - 2.1.4.4. operacionālo risku;
    - 2.1.4.5. reputācijas, stratēģijas un biznesa risku;
  - 2.1.5. veicot kapitāla pietiekamības iekšējo novērtēšanu situācijai 31.12.2012., saistībā ar Bankas faktisko darbību un 2013. gadā plānoto darbību kā būtiski tika identificēti šādi riski:
    - 2.1.5.1. kredītrisks saistībā ar aizdevumiem uzņēmumiem, t.sk. koncentrācijas un valsts riski;
    - 2.1.5.2. kredītrisks saistībā ar naudas līdzekļu atlikumiem korespondentkontos, starpbanku aizdevumiem un starpbanku norēķiniem, t.sk. koncentrācijas un valsts riski;
    - 2.1.5.3. kredītrisks saistībā ar Bankas ieguldījumiem parāda vērtspapīros un aizdevumiem pret parāda vērtspapīru nodrošinājumu, t.sk. koncentrācijas un valsts riski;
    - 2.1.5.4. cenu/tirgus risks saistībā ar Bankas ieguldījumiem parāda vērtspapīros;
    - 2.1.5.5. operacionālais risks;
    - 2.1.5.6. stratēģijas, biznesa, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas (NILL) un reputācijas riski;
    - 2.1.5.7. regulējošo prasību izmaiņu risks.
- 2.2. Kredītrisks:
  - 2.2.1. Kredītrisks ir Bankas iespējamie zaudējumi (vai peļņas samazināšanās), Bankas klientam, darījumu partnerim vai Bankas īpašumā esošu parāda vērtspapīru emitentam pilnībā vai daļēji neizpildot savas saistības pret Banku, kā arī iespējamie zaudējumi (peļņas samazināšanās) no Bankas īpašumā esošo parāda un citu vērtspapīru cenas samazināšanās un vērtspapīru emitenta kredīspējas pasliktināšanās dēļ. Bankas kredītrisku veido izsniegtie kredīti, prasības pret darījumu partneriem, ieguldījumi parāda vērtspapīros un citos finanšu instrumentos, kuru cena vai vērtība ir atkarīga no kādas juridiskas personas kredīspējas, kā arī jebkuras citas prasības;
  - 2.2.2. Kredītriska pārvaldīšana notiek saskaņā ar Bankas Padomes apstiprinātu Kredītriska pārvaldīšanas politiku;
  - 2.2.3. lēmumus par kredītu, kredītlīniju, overdraftu (aizdevumu) un garantiju piešķiršanu klientiem, kas Bankai rada kredītrisku, Bankā pieņem Kredītu komiteja, pamatojoties uz nolikumu par tās darbību. Nelielas summas var tikt piešķirtas citādi, pamatojoties uz Kredītu politikā noteikto kārtību;
  - 2.2.4. Bankas pamatnostādnes attiecībā uz kredītēšanas mērķa tirgiem un produktiem, noteikumiem kredītu piešķiršanai, tirdzniecības finansēšanas darījumu finansēšanas nosacījumiem, kredītu dokumentāciju, kredītu izskatīšanas kārtību un kredītu piešķiršanas kārtību ir noteiktas Bankas Kredītu politikā;
  - 2.2.5. ar kredītiem saistītā kredītriska pārvaldīšana ietver potenciālo aizņēmēju kredīspējas novērtēšanu, ko veic Finanšu analīzes un finanšu risku vadības pārvalde, pamatojoties uz Aizdevumu kredītriska novērtēšanas metodiku, kā arī Finanšu analīzes un finanšu risku vadības pārvalde regulāri veic aizņēmēju finanšu stāvokļa analīzi pēc kredītu piešķiršanas, kas ļauj Bankai savlaicīgi reaģēt uz aizņēmēju finansiālā stāvokļa pasliktināšanos;
  - 2.2.6. lai samazinātu uzņemto kredītrisku, Banka pieprasa no aizņēmējiem nodrošinājumu. Nodrošinājums tiek novērtēts konservatīvi, tiek novērtētas nodrošinājuma realizācijas iespējas, kā arī iespējas kontrolēt nodrošinājumu – iespējas iegūt nodrošinājumu savā īpašumā vai valdījumā. Apdrošināšanas sabiedrību kredīspēju, kurās tiek apdrošināts nodrošinājuma priekšmets, kredīspējas novērtēšanu veic Finanšu analīzes un finanšu risku vadības pārvalde, izmantojot Apdrošināšanas sabiedrību kredīspējas novērtēšanas metodi;

- 2.2.7. Kredītrisks, ko Bankai rada Finanšu tirgus pārvaldes darījumi – starpbanku noguldījumi, prasības saistībā ar valūtas pirkšanas - pārdošanas darījumiem, aizdevumi pret vērtspapīru nodrošinājumu, dažādu emitentu obligāciju iegāde, u.c. darījumi, kā arī naudas līdzekļu turēšana korespondentkontos citās bankās, Bankā tiek ierobežots un kontrolēts ar limitu palīdzību, ko nosaka ALCO, pamatojoties uz nolikumu par tās darbību;
  - 2.2.8. limiti tiek noteikti Bankas maksimālajai prasību summai pret katru darījumu partneri vai obligāciju emitentu, ar kuru vai ar kura obligācijām tiek veikti darījumi. Limitu sistēmas struktūra ir aprakstīta Bankas limitu sistēmas aprakstā, ko apstiprina ALCO;
  - 2.2.9. ALCO, nosakot limitus, ir jānodrošina, lai tās rīcībā esošā informācija par (potenciālā) darījumu partnera vai obligāciju emitenta kredītspēju būtu pietiekama lēmuma pieņemšanai. Potenciālo darījumu partneru – banku kredītspēja tiek novērtēta, izmantojot Kredītiestāžu kredītspējas novērtēšanas metodiku. Obligāciju emitentu kredītspēja, ja tie ir uzņēmumi, tiek novērtēta, izmantojot Aizdevumu kredītriska novērtēšanas metodiku pieejamo informāciju. Pēc limitu piešķiršanas darījumu partneriem un obligāciju emitentiem Finanšu analīzes un finanšu risku vadības pārvalde regulāri veic to kredītspējas monitoringu;
  - 2.2.10. Kredītriska kontrolei paredzēto limitu kontrole notiek, pamatojoties uz Bankas ikdienas limitu ievērošanas kontroles procedūru, kurā tajā skaitā ir noteikta Bankas darbinieku rīcība limitu pārkāpumu gadījumā un gadījumā, ja Bankas darījumu partneris savlaicīgi neizpilda savas saistības.
- 2.3. Parāda vērtspapīru tirgus/cenas risks:
- 2.3.1. Parāda vērtspapīru cenas risks ir Bankas iespējamie zaudējumi, kas var rasties tirdzniecības portfeli iekļauto parāda vērtspapīru tirgus cenas samazināšanās rezultātā tirgus faktoru izmaiņu dēļ;
  - 2.3.2. Banka pārvalda savu parāda vērtspapīru cenas risku, nosakot limitu tirdzniecības portfeļa kopējam apjomam, kā arī pārsvarā iegādājoties parāda vērtspapīrus ar samērā īsiem termiņiem, kas ir mazāk pakļauti cenas riskam. Banka apzinās, ka Parāda vērtspapīru tirgus/cenas risks ir ierobežots, jo, neskatoties uz iespējamām parāda vērtspapīru cenu un vērtības svārstībām tirgus faktoru dēļ, kas var būt būtiskas, ja emitents savlaicīgi izpilda savas saistības un veic vērtspapīra dzēšanu, Banka atgūst sava ieguldījuma pamatsummu un saņem procentus.
- 2.4. Operacionālais risks:
- 2.4.1. Operacionālais risks ir nekontrolējami notikumu rezultātā tiešo vai netiešo zaudējumu iespējamība, kas var rasties biznesa organizācijas trūkumā, neadekvātā kontrolē, nepareizu lēmumu pieņemšanā un sistēmas kļūdās, kas attiecināmi uz cilvēcisko faktoru, tehnoloģijām, īpašumu, iekšējām sistēmām, iekšējām un ārējām apstākļu ietekmēm, tiesību normu regulējumu un atsevišķiem risku projektiem;
  - 2.4.2. Banka regulāri novērtē Operacionālā riska, kas identificēts visiem tās būtiskajiem produktiem, darbības veidiem, procesiem un sistēmām, iestāšanās varbūtību un ietekmi uz tās darbību, pamatojoties uz Operacionālā riska vadības pārvaldes izstrādātajiem un Valdes apstiprinātajiem iekšējiem normatīvajiem aktiem. Risku novērtēšanā tiek izmantota pašnovērtējuma metode (*Operational Risk Self-Assessment*);
  - 2.4.3. lai nodrošinātu Bankas spēju darboties nepārtraukti un mazinātu zaudējumus ārkārtēju apstākļu gadījumā, Banka izstrādā tās darbības nepārtrauktības nodrošināšanas plānu, kura ietvaros identificē tās darbībai būtiskus procesus un resursus, kas darbības traucējumu gadījumā ir nekavējoties jāatjauno, un nosaka tehniskos un darba organizācijas pasākumus un veidus, kādos Bankas darbībai būtiski procesi un resursi tiks atjaunoti.
- 2.5. Stratēģijas, biznesa, NILL un reputācijas riski:
- 2.5.1. Banka ir definējusi savu stratēģiju, nosakot savu misiju, galvenos darbības virzienus/produktus, mērķa tirgus un klientus un izveidojusi plānošanas sistēmu, kuras ietvaros Banka analizē dažādus iespējamus attīstības scenārijus atkarībā no dažādiem ārējo apstākļu attīstības scenārijiem, un plānu izpildes kontroles sistēmu. Banka arī veic klientu saimnieciskās vai personiskās darbības atbildības pārbaudi, ņemot vērā Bankas izstrādāto klientu politiku, un novērtē saimnieciskās vai personiskās darbības ietekmi uz Bankas reputācijas risku, identificē un novērtē esošo vai iespējamo darbības atbildības risku NILL un terorisma finansēšanas novēršanas jomā;
  - 2.5.2. tomēr, ņemot vērā, ka lielāko daļu Bankas piesaistīto noguldījumu veido nerezidentu noguldījumi, kā arī lielāko daļu Bankas ieņēmumu veido nerezidentu apkalpošanas (maksājumu) komisijas nauda, Banka ir pakļauta attiecīgiem stratēģijas, biznesa, NILL un reputācijas riskam;
  - 2.5.3. sliktākais scenārijs Bankai, kas var piepildīties minēto risku iestāšanās gadījumā, ir (1) būtisks klientu noguldījumu kritums un (2) būtisks komisijas naudas ieņēmumu kritums. Šāds scenārijs var iestāties, piemēram, Krievijas valsts/Centrālās Bankas realizētās politikas attiecībā uz kapitāla plūsmu izmaiņu rezultātā vai gadījumā, ja Bankas lielākie darījumu partneri – korespondentbankas būtiski ierobežotu savu sadarbību ar Banku, kā arī reputācijas risks var izpausties ne tikai saistībā ar NILL risku, bet arī citu nelabvēlīgu notikumu iestāšanās rezultātā;
  - 2.5.4. iespējama klientu noguldījumu kritums, kāds var rasties stratēģijas, biznesa, NILL un reputācijas risku izpausmes gadījumā, tiek iekļauts likviditātes riska stresa testēšanā, kuras kārtība ir aprakstīta šī pārskata 2.6.5. punktā. Savukārt komisijas ieņēmumu samazināšanās riska novērtēšanas metode ir aprakstīta šī pārskata 3.6.6. punktā.

- 2.6. Likviditātes risks:
- 2.6.1. Likviditātes risks ir Bankas iespējamie zaudējumi (vai peļņas samazināšanās) no aktīvu realizācijas vai resursu piesaistīšanas par Bankai neizdevīgu cenu (likmi), lai Banka varētu izpildīt savas saistības pret kreditoriem. Likviditātes risku Bankai rada termiņu griezumā nesabalansēta Bankas prasību un saistību struktūra;
  - 2.6.2. Likviditātes riska stresa testēšanas (31.12.2012.) rezultāti parādīja, ka Banka spētu nodrošināt normatīvo likviditātes rādītāju ievērošanu pat ļoti nelabvēlīgu likviditātes stresa scenāriju iestāšanās gadījumā, pat nepiesaistot papildu ārējo finansējumu, līdz ar to Bankas iespējamie zaudējumi no likviditātes riska tika novērtēti kā vienādi ar nulli. Tomēr, ņemot vērā likviditātes riska potenciālo nozīmīgumu, šī pārskata 2.6. sadaļā ir aprakstīta likviditātes riska pārvaldīšanas kārtība Bankā;
  - 2.6.3. Bankas likviditātes riska pārvaldīšanas kārtība ir noteikta Likviditātes pārvaldīšanas politikā un sastāv no vairākiem elementiem: likviditātes riska rādītāju sistēmas, bilances plānošanas, stresa testēšanas un limitiem ieguldījumiem ierobežotas likviditātes aktīvos;
  - 2.6.4. Likviditātes riska rādītāju mērķis ir objektīvi atspoguļot Bankas likviditātes riska līmeni un operatīvi norādīt uz likviditātes riska pieaugumu. Bankas Likviditātes riska pārvaldīšanas politikā ir paredzētas noteiktas darbības bankas likviditātes situācijas uzlabošanai, ja likviditātes riska rādītāji sasniedz noteiktus līmeņus;
  - 2.6.5. Likviditātes riska stresa testēšana:
    - 2.6.5.1. stresa testēšanā (kombinētajā scenārijā) tiek paredzēta būtiskas klientu noguldījumu daļas aizplūšana vienlaicīgi ar krīzes apstākļu iestāšanos/pastāvēšanu finanšu tirgos, kuros Bankai var nebūt iespējams pārdot daļu no saviem ieguldījumiem parāda vērtspapīros bez ievērojamiem zaudējumiem, un tiek noteikts nepieciešamā papildu (ārējā) finansējuma apjoms, lai nodrošinātu pietiekamu likviditātes līmeni un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) normatīvo rādītāju ievērošanu. Ja stresa testēšanas rezultāti parāda, ka likviditātes stresa scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai var izveidoties likvido aktīvu deficīts un var būt nepieciešams piesaistīt papildu (ārējo) finansējumu, lai Banka varētu nodrošināt savu darbību un normatīvo likviditātes rādītāju ievērošanu, tad papildus ārējā finansējuma piesaistīšanas iespējas nepieciešamajā apjomā un izdevumi, kas var būt saistīti ar šādu ārkārtas līdzekļu piesaistīšanu (likviditātes riska zaudējumus) tiek novērtēti „Rīcības plānā likviditātes krīzes situācijās”;
    - 2.6.5.2. Likviditātes riska stresa testēšanas rezultātu galvenokārt nosaka izdarītie pieņēmumi par klientu noguldījumu iespējamo aizplūšanu. Tiek pieņemts, ka Banka var pieredzēt ievērojami būtiskāku klientu noguldījumu aizplūšanu nekā savā salīdzinoši īsajā darbības vēsturē tā ir pieredzējusi.

3. Kapitāla pietiekamības novērtēšanas process

- 3.1. Kapitāla pietiekamības procesa mērķis ir visu Bankas uzņemto risku novērtēšana un to seguma ar kapitālu novērtēšana un nodrošināšana.
- 3.2. Bankas kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas kārtība ir noteikta Bankas Kapitāla pietiekamības pārvaldīšanas politikā.
- 3.3. Kapitāla pietiekamības iekšējā novērtēšana tiek veikta reizi ceturksnī mēneša laikā pēc kalendārā ceturkšņa beigām.
- 3.4. Bankas kapitālu kā „pietiekamu” vai „nepietiekamu” novērtē Bankas ALCO. Visus paredzētos aprēķinus veic Finanšu analīzes un finanšu risku pārvaldīšanas pārvalde Kapitāla pietiekamības pārvaldīšanas politikā un tās pielikumos noteiktajā kārtībā, izmantojot ALCO noteiktos pieņēmumus, kur tas ir paredzēts.
- 3.5. Pamatojoties uz FKTK „Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvajiem noteikumiem”, Banka nosaka:
  - 3.5.1. risku segšanai nepieciešamā kapitāla (kapitāla prasību) apmēru;
  - 3.5.2. kapitāla rezervi;
  - 3.5.3. kopējā nepieciešamā kapitāla apmēru (attiecas uz risku segšanai nepieciešamā kapitāla un kapitāla rezerves summu);
  - 3.5.4. bankas rīcībā esošā kapitāla apmēru.
- 3.6. Banka izmanto FKTK „Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvajos noteikumos” noteiktās vienkāršotās metodes kredītriska, koncentrācijas riska, parāda vērtspapīru cenas riska, valūtas riska un operacionālā riska kapitāla prasību noteikšanai. Savukārt likviditātes riska, procentu likmju riska ne-tirdzniecības portfeli, NILL un terorisma finansēšanas riska, reputācijas riska, stratēģijas un biznesa riska, un „citu” risku kapitāla prasību noteikšanai Banka izmanto savu pieeju/metodes:
  - 3.6.1. kā kredītriska (attiecas uz Bankas prasībām pret kredītiestādēm un citiem darījumu partneriem, aizdevumiem klientiem, ieguldījumiem parāda vērtspapīros un ieguldījumiem citos aktīvos) kapitāla prasības tiek izmantotas visas kapitāla prasības, kas, pamatojoties uz FKTK „Minimālo kapitāla prasību aprēķināšanas noteikumiem”, attiecas uz kredītrisku, kā arī, izmantojot FKTK „Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvajos noteikumos” noteiktās metodes, tiek aprēķināts koncentrācijas risks – papildu kredītrisks, kas attiecas uz aizdevumiem klientiem un ieguldījumiem obligācijās. Papildu kapitāla prasībām, kas tiek noteiktas ar minētajām vienkāršotajām metodēm, Banka arī veic ar klientu aizdevumiem (t.sk. ar pārņemtajiem kredītiem) saistītā kredītriska stresa testēšanu, ar ieguldījumiem parāda vērtspapīros saistītā

kreditriska stresa testēšanu un ar prasībām pret citām kredītiestādēm un darījumu partneriem saistītā kreditriska novērtēšanu, un, ja ar stresa testēšanu vai novērtēšanu noteikti iespējamie zaudējumi pārsniedz saskaņā ar vienkāršotajām metodēm noteiktās kapitāla prasības, iekļauj starpību starp ar stresa testēšanu vai novērtēšanu noteiktajiem iespējamajiem zaudējumiem un saskaņā ar vienkāršotajām metodēm noteiktajām kapitāla prasībām kapitāla rezerves summā:

- 3.6.1.1. ar klientu aizdevumiem (neskaitot aizdevumus pret vērtspapīru nodrošinājumu) saistītā kreditriska stresa testēšana tiek veikta, izmantojot Aizdevumu kreditriska stresa testēšanas metodiku. Pamatojoties uz to, visi Bankas aizdevumi nosacīti tiek sadalīti 3 grupās: „pamatlīdzekļu” aizdevumos, „preču” aizdevumos un „kredītpējas” aizdevumos, un katrai grupai tiek piemērota sava stresa testēšanas metode. Tiek noteikti Bankas iespējamie zaudējumi 2 scenārijos – „negatīvajā” un „pamatscenārijā”, un kapitāla rezerves aprēķinam tiek izmantota iespējamo zaudējumu „negatīvā” scenārija summa. Tiek pieņemts, ka visi iespējamie zaudējumi var tikt ciesti nākamo 2 gadu laikā;
- 3.6.1.2. „Pamatlīdzekļu” aizdevumi tiek definēti kā aizdevumi, kas ir nodrošināti ar noteiktu pamatlīdzekļu kopumu, kas pats par sevi ir pietiekams pamats naudas ieņēmumu gūšanai, to attiecīgi pārvaldot/operējot. Atmaksas avots „pamatlīdzekļu” aizdevumiem ir saimnieciskās darbības naudas plūsma no „pamatlīdzekļa” darbības (ilgākā) laika periodā, tomēr, ja aizņēmējs neizpilda savas saistības pret Banku, Banka pārņem „pamatlīdzekli” un to pārdod. Kreditriska stresa testu iespējamo zaudējumu noteikšanai tiek sastādīta katra aizdevuma/„pamatlīdzekļa” naudas plūsmas prognoze 2 scenārijos („negatīvajā” un „pamatscenārijā”), un tiek noteikta „pamatlīdzekļa” vērtība. „Negatīvajā” scenārijā tiek pieņemts, ka ekonomikā var iestāties un ilgstoši pastāvēt negatīvi apstākļi, kas atstātu negatīvu iespaidu uz „pamatlīdzekļu” naudas plūsmu un vērtību;
- 3.6.1.3. „Preču” aizdevumi tiek definēti kā aizdevumi, kas ir nodrošināti ar fiziskiem aktīviem, kam ir brīvi atrodamas/”redzamas” „tirgus” (pieprasījuma, piedāvājuma, darījumu) cenas. Ja aizņēmējs neizpilda savas saistības pret Banku, Banka pārņem „preci” un pārdod to „tirgū”. Kreditriska stresa testēšanā katram šīs grupas aizdevumam tiek novērtēta „preces” iespējamā realizācijas vērtība „negatīvajā” scenārijā un „pamatscenārijā”, un iespējamie zaudējumi tiek noteikti kā starpība starp „preces” iespējamo realizācijas vērtību un aizdevuma bilances vērtību;
- 3.6.1.4. „Kredītpējas” aizdevumi tiek definēti kā aizdevumi, kas nav nodrošināti ar iepriekšminētajiem nodrošinājuma veidiem (nav „pamatlīdzekļu” vai „preču” aizdevumu) un kuru atmaksa ir atkarīga no aizņēmēja spējas un vēlēšanās izpildīt savas saistības pret visiem saviem kreditoriem – no aizņēmēja kredītpējas. Aizņēmēju kredītpējas novērtējumu sagatavo Bankas Finanšu analīzes un finanšu risku vadības pārvalde, balstoties uz „Aizdevumu kreditriska novērtēšanas metodiku”, un tas pamatā balstās uz aizņēmēja kredītpēju raksturojošu aizņēmēja finanšu rādītāju analīzi. Iespējamos zaudējumus, kas ir saistīti ar šīs grupas aizdevumiem, novērtē Bankas ALCO;
- 3.6.1.5. ar Bankas ieguldījumiem parāda vērtspapīros un aizdevumiem pret parāda vērtspapīru nodrošinājumu saistītā kreditriska stresa testēšana tika veikta, izmantojot Vērtspapīru kreditriska stresa testēšanas metodiku;
- 3.6.1.6. iespējamo zaudējumu aprēķins balstās uz pieņēmumu, ka emitentu saistību neizpildes varbūtību raksturo un ļauj prognozēt reitingu aģentūras Moody's vēsturiskie dati par emitentu saistību neizpildi (defolciem), kas ir pieejami dalījumā (defoltējušo) emitentu kredītpējas reitingos. Iespējamie zaudējumi (1 gadam) tiek aprēķināti, pieņemot, ka ieguldījumu vērtspapīros un aizdevumu pret vērtspapīru nodrošinājumu portfeļu apjoms un apjoma sadalījums emitentos ar noteiktu kredītpējas reitingu nākamajā 12-mēnešu periodā saglabāsies nemainīgs – dzēsto vērtspapīru vietā tiks iegādāti citi vērtspapīri ar tādu pašu reitingu kā dzēstajiem vērtspapīriem. Līdz ar to iespējamie zaudējumi tiek aprēķināti neatkarīgi no vērtspapīru atlikušā termiņa līdz dzēšanai, bet tiek ņemta vērā vērtspapīru emitentu kredītpēja. Iespējamie zaudējumi 2 gadu periodā tiek aprēķināti, reizinot aprēķinātos iespējamos zaudējumus 1 gada periodā ar 2;
- 3.6.1.7. aprēķinot iespējamos zaudējumus, tiek ņemta vērā sagaidāmā ieguldījumu (daļējas) atgūšanas iespēja emitenta saistību neizpildes gadījumā (atgūšanas koeficients – Recovery Rate);
- 3.6.1.8. lai aprēķinātu iespējamos zaudējumus, tiek veikti 1000 mēģinājumi/simulācijas, un katrā no šiem mēģinājumiem katrs emitents var nosacīti defoltēt vai arī nedefoltēt, izmantojot savas defolta varbūtības. Zaudējumi no ieguldījumiem katra emitenta vērtspapīros defolta gadījumā tiek aprēķināti, reizinot bankas ieguldījumu un aizdevumu kopsummu ar (1 minus atgūšanas koeficients), un zaudējumu kopsumma no visu emitentu visiem defolciem veido Bankas kopējos iespējamos zaudējumus attiecīgajā mēģinājumā/simulācijā. Bankas iespējamie zaudējumi tiek aprēķināti kā kopējie zaudējumi 40. lielākajā mēģinājumā/simulācijā no 1000 (pēc zaudējumu kopsummas);
- 3.6.1.9. stresa testēšanas negatīvajā scenārijā kā defolta varbūtības nākamajam 12-mēnešu periodam katram reitingam tiek izmantotas defoltējušo emitentu skaita (ar reitingiem) attiecības pret emitentu kopējo skaitu (ar reitingiem), kādas tās bija 2009. gadā – gadā pēc finanšu krīzes, kad defoltējušo emitentu īpatsvars bija viens no augstākajiem pēdējo 29 gadu laikā (no 1983. līdz 2011. gadam);

- 3.6.1.10. ar prasībām pret citām kredītiestādēm un darījumu partneriem saistītā kredītriska novērtēšanu veic Bankas ALCO, ņemot vērā Bankas prasību koncentrāciju darījumu partneru un valstu griezumos;
- 3.6.2. par parāda vērtspapīru cenas riska un valūtas riska kapitāla prasībām tiek izmantotas FKTK „Minimālo kapitāla prasību aprēķināšanas noteikumos” noteiktās kapitāla prasības. Papildus kapitāla prasībām, kas tiek noteiktas ar minētajām vienkāršotajām metodēm, Banka arī veic šo risku stresa testēšanu, un, ja ar stresa testēšanu noteiktie iespējamie zaudējumi pārsniedz saskaņā ar vienkāršotajām metodēm noteiktās kapitāla prasības, iekļauj starpību starp ar stresa testēšanu noteiktajiem iespējamajiem zaudējumiem un saskaņā ar vienkāršotajām metodēm noteiktajām kapitāla prasībām kapitāla rezerves summā:
- 3.6.2.1. tirdzniecības portfeli iekļauto obligāciju tirgus riska stresa testēšana notiek, izmantojot Parāda vērtspapīru tirgus riska stresa testēšanas metodiku. Lai aprēķinātu Bankas iespējamās zaudējumus no parāda vērtspapīru iespējamā cenu krituma, sākumā tiek noteikti maksimālie stresa scenārijā sagaidāmie obligāciju ienesīgumu līmeņi (atkarībā no kredīspējas reitingiem), un (obligācijām, kuru termiņš līdz dzēšanai pārsniedz 2 gadus) Bankas iespējamie zaudējumi tiek aprēķināti kā starpība starp tirdzniecības portfeli iekļauto obligāciju faktisko tirgus vērtību un iespējamo tirgus vērtību pie stresa scenārija ienesīgumu līmeņiem;
- 3.6.2.2. tiek pieņemts, ka iespējamo obligāciju ienesīgumu līmeņi tirgus stresa apstākļos raksturo 86 dažādu Krievijas, Kazahstānas un Ukrainas emitentu obligāciju ienesīgumu līmeņi laika periodā no 2011. gada septembra vidus līdz oktobra sākumam, bet ienesīgumu līmeņi stresā scenārijā var būt vēl ievērojami – par 30% - augstāki:

Reitings	Emitentu skaits	Ienesīguma mediāna Sep.11-Okt.11, %	Stresa scenārija ienesīgumi %
BBB+	5	6.6	8.5
BBB	17	5.8	8.5
BBB-	12	6.8	8.5
BB+	6	7.7	10.5
BB	5	9.2	12.0
BB-	18	9.6	13.0
B+	8	10.5	14.0
B	10	12.2	17.0
B-	5	17.4	23.0

- 3.6.2.3. obligācijām, kuru termiņš līdz dzēšanai stresa testēšanas brīdī nepārsniedz 2 gadus, Bankas iespējamie zaudējumi tiek aprēķināti kā starpība starp obligācijas vērtību pie tirgus cenas un cenas = 100;
- 3.6.2.4. tiek pieņemts, ka Banka var ciest visus iespējamās zaudējumus no parāda vērtspapīru cenu riska 1 gada laikā;
- 3.6.2.5. valūtas riska stresa testēšanā tiek aprēķināti Bankas iespējamie zaudējumi no valūtu kursu iespējamajām izmaiņām (1 dienas laikā). 1 dienas pozīcijas turēšanas periods ir izvēlēts, jo pozīciju turēšanas periods faktiski ir īss (Banka pastāvīgi netur pozīciju kādā valūtā), kā arī Bankai ir iespējams aizvērt jebkuru pozīciju īsā laikā. Lai aprēķinātu iespējamās zaudējumus, pozīcijas stresa testēšanas datumā (absolūtā) vērtība (pozīcijām, kuru vērtība > LVL 50 tūkst.) tiek reinizēta ar lielāko attiecīgās valūtas vērtības izmaiņu (pret LVL) 1 dienas laikā no 2008. gada sākuma;
- 3.6.3. procentu likmju risks Bankas ne tirdzniecības portfeli tiek novērtēts Procentu likmju riska pārvaldīšanas politikā noteiktajā kārtībā. Ja ALCO ir identificējusi/novērtējusi procentu likmju risku kā būtisku, Finanšu analīzes un finanšu risku vadības pārvalde reizi ceturksni kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas ietvaros veic procentu likmju riska stresa testēšanu, kurā tiek aprēķināta iespējamo bāzes procentu likmju (Bankai būtiskajās valūtās) izmaiņu iespējamā ietekme uz Bankas tīriem procentu ieņēmumiem (ne tirdzniecības portfelim), un, ja stresa testēšanas aprēķini parāda, ka Bankas tīrie procentu ieņēmumi procentu likmju izmaiņu rezultātā var kļūt negatīvi, iespējamie zaudējumi tiek uzskatīti par kapitāla prasību šim riskam;
- 3.6.4. likviditātes riska kapitāla prasība tiek noteikta, balstoties uz likviditātes riska stresa testēšanas rezultātiem. Ja stresa testēšanas rezultāti parāda, ka likviditātes stresa scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai var izveidoties likvido aktīvu deficīts un var būt nepieciešams piesaistīt papildu (ārējo) finansējumu, lai Banka varētu nodrošināt savu darbību un normatīvo likviditātes rādītāju ievērošanu, tad tiek novērtēti izdevumi, kas var būt saistīti ar šādu ārkārtas līdzekļu piesaistīšanu, un šie izdevumi tiek uzskatīti par likviditātes riska kapitāla prasību. Likviditātes riska stresa testēšanas kārtība ir aprakstīta šī pārskata 2.6.5. punktā;
- 3.6.5. operacionālā riska kapitāla prasība tiek noteikta kā lielākā vērtība no operacionālā riska kapitāla prasības, kas tiek noteikta, pamatojoties uz „Minimālo kapitāla prasību aprēķināšanas noteikumu” „pamatrādītāja pieeju” un Bankas Nefinanšu risku pārvaldīšanas komitejas noteiktās/novērtētās operacionālo risku iespējamo zaudējumu vērtības (1 gada periodam);

- 3.6.6. stratēģijas, biznesa, NILL un reputācijas riski:
- 3.6.6.1. kā ir minēts šī pārskata 2.5. punktā, Banka savā darbībā uzņemas stratēģijas/biznesa, NILL un reputācijas riskus un uzskata, ka sliktākais scenārijs, kas var piepildīties minēto risku iestāšanās gadījumā, ir (1) būtisks klientu noguldījumu kritums un (2) būtisks komisijas naudas ieņēmumu kritums. Klientu noguldījumu iespējamais kritums tiek iekļauts likviditātes riska stresa testēšanā, savukārt komisijas ieņēmumu samazināšanās risks tiek aprēķināts turpmāk aprakstītajā kārtībā;
- 3.6.6.2. komisijas naudas ieņēmumu samazināšanās risks tiek aprēķināts kā starpība starp Bankas administratīvo izdevumu summu (iepriekšējā ceturksnī gada izteiksmē) un 50% no Bankas tīro komisijas naudas ieņēmumu un valūtas tirdzniecības ieņēmumu kopsummas iepriekšējo 12 mēnešu periodā: ja Bankas administratīvo izdevumu summa pārsniedz 50% no Bankas tīro komisijas naudas ieņēmumu un valūtas tirdzniecības ieņēmumu kopsummas, attiecīgā pozitīvā starpība, ņemot vērā 3.6.6.3. punktā minēto, tiek uzskatīta par Bankas komisijas naudas ieņēmumu samazināšanās risku, pretējā gadījumā tiek pieņemts, ka komisijas naudas ieņēmumu samazināšanās risks ir vienāds ar nulli;
- 3.6.7. kapitāla prasība pārējo risku segšanai tiek aprēķināta kā 5% no minimālo regulējošo kapitāla prasību kopsummas.
- 3.7. Kapitāla rezerve:
- 3.7.1. Banka definē kapitāla rezervi kā (1) risku segšanai nepieciešamā papildu kapitāla (lai nodrošinātu, ka Bankas kapitāls ir pietiekams iespējamu Bankas darbībai būtisku nelabvēlīgu scenāriju iestāšanās gadījumā, kā arī lai nodrošinātu, ka Bankas kapitāls ir pietiekams visa ekonomiskā cikla laikā) un (2) minimālā kapitāla, kas minēto negatīvo scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai būtu nepieciešams savas darbības turpināšanai – kapitāla pietiekamības rādītāja ievērošanas nodrošināšanai, kopsummu;
- 3.7.2. lai noteiktu risku segšanai nepieciešamo papildu kapitālu (riskiem, kuru kapitāla prasība tiek noteikta ar vienkāršotajām metodēm), tiek veikta stresa testēšana vai novērtēšana, un ar stresa testēšanu vai novērtēšanu noteiktās/aprēķinātās iespējamo zaudējumu summas tiek salīdzinātas ar vienkāršotajām metodēm noteiktajām kapitāla prasību summām. Ja attiecīgajam riskam ar novērtēšanu vai stresa testēšanu noteiktā/aprēķinātā iespējamo zaudējumu summa pārsniedz ar vienkāršoto metodi noteikto kapitāla prasības summu, tiek pieņemts, ka pozitīvā starpība veido riska segšanai nepieciešamo papildu kapitālu, pretējā gadījumā tiek pieņemts, ka papildu kapitāls attiecīgā riska segšanai nav nepieciešams;
- 3.7.3. minimālais kapitāls, kas Bankai būtu nepieciešams savas darbības turpināšanai – kapitāla pietiekamības rādītāja ievērošanas nodrošināšanai būtisku negatīvu scenāriju iestāšanās gadījumā, tiek aprēķināts, reizinot prognozēto riska-svērto aktīvu summu, kāda tā būtu pēc visiem būtiskajiem zaudējumiem no visiem būtiskajiem riskiem ar Bankai piemēroto minimālo individuālo kapitāla pietiekamības rādītāju.
- 3.8. Bankas rīcībā esošais kapitāls:
- 3.8.1. Bankas rīcībā esošo kapitālu kapitāla pietiekamības novērtēšanas vajadzībām Banka definē kā pašu kapitālu, kas ir aprēķināts, pamatojoties uz FKTK „Minimālo kapitāla prasību aprēķināšanas noteikumiem”, tam pieskaitot pārskata gada (un iepriekšējo gadu) neauditēto, nesadalīto peļņu, ņemot vērā to, ka nesadalītā peļņa būtībā ir pilnībā pieejama pēkšņu zaudējumu segšanai šādu zaudējumu iestāšanās gadījumā;
- 3.8.2. lēmumu par neauditētās, nesadalītās peļņas iekļaušanu Bankas rīcībā esošajā kapitālā pieņem ALCO (katru reizi, kad tiek veikta kapitāla pietiekamības iekšējā novērtēšana), izvērtējot vai nesadalītā peļņa būs pieejama iespējamo zaudējumu segšanai.
- 3.9. Pēc kopējā nepieciešamā kapitāla noteikšanas (risku segšanai nepieciešamais kapitāls plus kapitāla rezerve) un Bankas rīcībā esošā kapitāla noteikšanas tiek aprēķināts kapitāla pārpalikums vai iztrūkums FKTK „Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvo noteikumu” izpratnē kā starpība starp Bankas rīcībā esošo kapitālu un kopējo nepieciešamo kapitālu.
- 3.10. Novērtējot savu kapitālu kā „pietiekamu” vai „nepietiekamu”, Banka ņem vērā arī iespējamās risku mazināšanas/kapitāla palielināšanas pasākumus, ko Banka nepieciešamības gadījumā varētu salīdzinoši vienkārši un bez būtiskiem papildu izdevumiem īstenot, lai palielinātu sava kapitāla pietiekamības rādītāja līmeni.
- 3.11. Ja aprēķini parāda, ka, pēc iespējamajiem zaudējumiem no visiem būtiskajiem riskiem, ar 3.10. punktā minētajiem iespējamajiem pasākumiem Bankas kapitāla pietiekamības rādītājs būtu lielāks nekā minimālais individuālais kapitāla pietiekamības rādītājs, Bankas kapitāls var tikt novērtēts kā „pietiekams”. Savukārt ja aprēķini parāda, ka pēc iespējamajiem zaudējumiem no visiem būtiskajiem riskiem ar 3.10. punktā minētajiem iespējamajiem pasākumiem Bankas kapitāla pietiekamības rādītājs būtu mazāks nekā minimālais individuālais kapitāla pietiekamības rādītājs, Bankas Kapitāla pietiekamības pārvaldīšanas politika paredz attiecīgus Bankas Valdes, Padomes un FKTK informēšanas pasākumus un iespējamās darbības, lai nodrošinātu, ka aprēķinātais iespējamais kapitāla pietiekamības rādītājs nav mazāks kā minimālais individuālais kapitāla pietiekamības rādītājs.
- 3.12. Papildu kapitāla pietiekamības novērtēšanai Bankas Kapitāla pietiekamības novērtēšanas politika arī nosaka kapitāla/kapitāla pietiekamības plānošanas pasākumus, kas tiek veikti Bankas budžeta plānošanas ietvaros.

4. Kopsavilkums par kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa rezultātiem

4.1. Bankas kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas rezultāti 31.12.2012. (pirms iespējamiem kapitāla pietiekamības rādītāju uzlabojošiem pasākumiem):

tūkst. LVL	Kapitāla pietiekamības iekšējā novērtēšana	Minimālo kapitāla prasību aprēķins
Kreditrisks	10,792	
Standartizētā pieeja (SP)	9,924	9,924
Komerccabiedrības	3,135	3,135
<i>Kreditportfelis (komercsabiedrības, neskaitot investīciju portfeli un vērtspapīru repo)</i>	2,058	2,058
<i>Komerccabiedrības (investīciju portfeli)</i>	919	919
<i>Repo aizdevumi pret vērtspapīru nodrošinājumu</i>	158	158
Iestādes	5,315	5,315
<i>Korespondējošie konti un starpbanku aizdevumi</i>	4,042	4,042
<i>Parāda vērtspapīri</i>	1,273	1,273
Starptautiskās attīstības bankas	36	36
Kavētie riska darījumi	13	13
Citi posteņi	1,424	1,424
Parāda un kapitāla vērtspapīru. pozīcijas riska kapitāla prasība, specifiskais risks; IFA kapitāla prasība	869	869
Parāda vērtspapīri, specifiskais risks	851	851
Kapitāla vērtspapīri, specifiskais risks	17	17
Koncentrācijas risks	1,197	
Kredīti	420	
Individuālais koncentrācijas risks	249	
Nozaru koncentrācijas risks	166	
Nodrošinājuma koncentrācijas risks	0	
Valūtu nesakrītības koncentrācijas risks mājāsaimniecībām – rezidentēm	5	
Parāda vērtspapīri (t.sk. bankas)	777	
Individuālais koncentrācijas risks	389	
Nozaru koncentrācijas risks	389	
Bankas (korespondentkonti un starpbanku aizdevumi)	0	
Tirgus riski	229	
Parāda un kapitāla vērtspapīru pozīcijas riska kapitāla prasība, vispārējais risks	201	201
Valūtu riska kapitāla prasība	29	29
Procentu likmju risks ne tirdzniecības portfeli	0	
Operacionālais risks	1,491	1,491
Stratēģijas/biznesa, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas, reputācijas riski	0	
Likviditātes risks	0	
Pārējie riski	626	
Kapitāla rezerve	24,720	
Kapitāla rezerve (saistībā ar papildus risku)	4,621	
Kapitāla rezerve/kapitāls (lai nodrošinātu kapitāla rādītāju pēc visiem riskiem)	20,099	
Risku segšanai nepieciešamais kapitāls kopā	39,055	12,513

1. un 2.līmeņa kapitāls	27,946	27,946
Papildu kapitāla elementi: esošā gada nesadalītā peļņa	3,506	
Bankas rīcībā esošā kapitāla apmērs kopā	31,452	27,946

Kapitāla iztrūkums saskaņā ar bankas novērtējumu (pirms kapitāla pietiekamības rādītāju uzlabojošiem pasākumiem)	-7,604	
---	---------------	--

- 4.2. Bankas kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas rezultāti 31.12.2012. (ar iespējamiem kapitāla pietiekamības rādītāju uzlabojošiem pasākumiem):

milj. LVL	Fakts 31.12.2012.	Pirms uzlab. pasākumiem: ņemot vērā kopējo risku segšanai nepieciešamo kapitālu*	Ar VP pārdošanas/ dzēšanas un repo izbeigšanas pasākumu P1**	Ar līdzekļu izvietošanas koresp.kontā LB un valstu obligācijās pasākumu P2 papildus P1	Ar LVL 3 milj. subordinētā kapitāla piesaistīšanas pasākumu P3 papildus P1 un P2
Vienkāršotais KP rādītājs	17,87%	8,73%	10,63%	14,45%	17,92%
KAPITĀLA PĀRPALIKUMS PĒC IESPĒJAMIEM PASĀKUMIEM					3.4
* - ņemot vērā riskanto aktīvu vērtības samazinājumu uz iespējamo zaudējumu rēķina					
** - izņemot obligācijas ar dzēšanas termiņiem virs 2 gadiem, kas var kļūt nelikvidas ievērojamas tirgus krīzes iestāšanās gadījumā					

- 4.3. 31.12.2012. Bankas rīcībā esošais kapitāls tika novērtēts 31,5 milj. LVL apmērā, risku segšanai nepieciešamais kapitāls (ieskaitot nepieciešamo kapitālu darbības turpināšanai strausa scenāriju iestāšanās gadījumā) – 39,1 milj. LVL apmērā, kapitāla deficīts FKTK „Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvo noteikumu” izpratnē – 7,6 milj. LVL apmērā.
- 4.4. Ņemot vērā, ka negatīvu stresa scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai būtu iespējams īsā laikā un bez būtiskiem papildu izdevumiem realizēt šādus pasākumus kapitāla pietiekamības situācijas uzlabošanai:
- 4.4.1. samazināt/likvidēt savus ieguldījumus obligācijās, t.sk. uz obligāciju dzēšanas (Maturity) rēķina (izņemot ieguldījumus garāka termiņa obligācijās, kas var kļūt nelikvidas tirgus krīzes iestāšanās gadījumā), kā arī samazināt/likvidēt savu aizdevumu pret vērtspapīru nodrošinājumu (Repo) portfeli;
- 4.4.2. ieguldīt līdzekļus apjomā līdz 100 milj. LVL 0%-riskā aktīvos – korespondentkontā Latvijas Bankā un valstu obligācijās ar 0%-risku;
- 4.4.3. piesaistīt subordinēto kapitālu 3 milj. LVL apjomā, ar ko būtu iespējams nodrošināt 3,4 milj. LVL kapitāla pārpalikumu/17.92% kapitāla pietiekamības rādītāju, Bankas ALCO novērtēja Bankas kapitālu 31.12.2012. kā pietiekamu, un nolēma, ka nebija nepieciešams veikt papildu pasākumus Bankas kapitāla pietiekamības situācijas uzlabošanai.

5. 31.12.2012. Bankas kapitāla pietiekamības kopsavilkums, kas aprēķināts, pamatojoties uz FKTK „Minimālo kapitāla prasību aprēķināšanas noteikumiem”

	2012 '000 LVL	2011 '000 LVL
Pirmā līmeņa kapitāls		
Pamatkapitāls	19 756	19 756
Rezerves kapitāls	17	17
Iepriekšējo periodu nesadalītā peļņa	2 448	240
Pārskata gada peļņa	7 116	2 208
Nemateriālie aktīvi	(184)	(206)
Pirmā līmeņa kapitāls kopā	29 153	22 015

Otrā līmeņa kapitāls	3 134	698
Pirmā un otrā līmeņa kapitāla samazinājums	(734)	(468)
Pašu kapitāls	31 553	22 245
Riska svērtā vērtība		
Bankas portfelis	124 048	94 846
Tirdzniecības portfelis	13 725	16 220
Darbības risks	18 641	17 028
Riska svērtie aktīvi kopā	156 414	128 094
Kapitāls kopā, procentuāli no riska svērtajiem aktīviem („kopējais kapitāla rādītājs”)	20%	17%
Pirmā līmeņa kapitāls kopā, procentuāli no riska svērtajiem aktīviem („pirmā līmeņa kapitāla rādītājs”)	19%	17%

Valdes priekšsēdētājs

Dmitrijs Latiševs

Sagatavoja:

Finanšu analīzes un finanšu risku vadības
pārvaldes vadītājs

Viktors Vasiļevskis